

YARA BAKIMI

İçerik

- YARANIN TANIMI VE İYİLEŞME SÜRECİ
- YARALARIN SINIFLANDIRILMASI
- YARADA HEMŞİRELİK BAKIMI
- PANSUMAN
- PANSUMAN ÇEŞİTLERİ
- ASKILAR VE UYGULANMASI
- SARGILAR VE TÜRLERİ

Yaranın Tanımı

- Çeşitli nedenlerle vücut dokularının bütünlüğünün bozulması veya bir kısmının kaybına yara denir.

Yaranın İyileşme Süreci

- **Reaksiyon:**
  - **Vazodilatasyon**
  - **Vazokonstriksiyon**
  - **İnflamasyon**

Yaranın İyileşme Süreci

- **Rejenerasyon:**

- Kollajen sentezi
- Fibroblast hücrelerin aktivasyonu
- Yeni kapiler oluşumu

Yaranın İyileşme Süreci

- **Yeniden Yapılanma:**

- Kollajen dokusunun incilmesi
- Kırmızı renkten gümüş beyazına doğru dönüşüm

YARALARIN SINIFLANDIRILMASI

Açık Yaralar	Kapalı Yaralar
Kesik yaralar	Kontüzyon
Lasere yaralar	Sıyrık
Batıcı Yaralar	Hematom
Isırık Yaralar	Burkulma
Yanıklar	Avülsiyon

Yanıklar

- **Birinci derece yanıklar**
- **İkinci derece yanıklar**
- **Üçüncü derece yanıklar**

Yaranın İyileşmesini Etkileyen Faktörler

Artıran Faktörler

- Nemli bir ortamın sağlanması
- Oksijen konsantrasyonunun yüksek olması fibroblastların kollojen üretimi ve epitel hücre oluşumunu arttırması

Yaranın İyileşmesini Etkileyen Faktörler

- Azaltan Faktörler:
  - Beslenmede protein, C vitamini ve çinko eksikliği, yetersizliği
  - Steroit tedavisi
  - Diyabet
  - Periferik damar hastalıkları
  - Hematolojik bozukluklar

Yaranın Tedavisi

- Aşrı Doku Kaybı Olan Yaraların Tedavisi
- Kontamine Olmuş Yaraların Tedavisi
- Doku Kenarlarının Birbirinden Ayrı Olduğu Yaraların Tedavisi

Yaranın Temizliđi

- Yara enfekte değilse sadece serum fizyolojikle temizlenmesi, enfekte ise antiseptik solüsyon kullanımını önerilmektedir.

YARADA BAKIMI

Lokal Yara Bakımı

- Pansumanlar
- Drenaj
- Pansuman sırasında görülen komplikasyonlar
  - Kanama
  - Hemotom
  - Sepsis
  - Deride renk değişikliği

Genel Yara Bakımı

- Beslenme
- Yara bölgesinde dolaşım sağlanması
- Uyku ve dinlenme

Beslenme

- Besinlerin yeterince alınması ve yüksek proteinli, bol vitaminli bir diyet uygulanmalıdır.
- Ayrıca artık maddelerin dışarı atımını kolaylaştırmak için hastanın bol sıvı alması sağlanır.

Yara Bölgesinin Dolaşımını Sağlama

- Kanın besleyici unsurları ve bunun kullanımını gerçekleştiren oksijeni yara bölgesine getirmesi ve artık maddeleri taşıması gibi önemli bir göreve sahip olması nedeniyle iyileşmenin çabuk olması için yara bölgesinin bol kanlanması sağlanmalıdır.

Uyku ve Dinlenme

- Hücre rejenerasyonunda önemli bir yeri olan uyku ve dinlenmenin yaranın iyileşme sürecinin hızlandırılmasında da olumlu katkıları olduğu belirlenmiştir.

Drenaj Kontrolü

- Yara bölgesindeki kan, sıvı yada iltihabın dışarıya çıkmasını kolaylaştırarak enfeksiyon riskini azaltmak, yara bölgesinde dolaşımı kolaylaştırmak ve iyileşmeyi hızlandırmak için drenaj gerekli olabilir.

PANSUMANLAR

Pansuman Sırasında Görülen Komplikasyonlar:

- Kanama
- Hematom
- Sepsis
- Deride renk deęiřimi

Pansuman Yapma Amaçları

- Kanamayı durdurmak
- Yaradan gelen salgının temizlenmesini sağlamak
- Yara ve çevresindeki dokuyu desteklemek
- İlâçların tatbikini kolaylaştırmak
- Yarayı mekanik yaralanmalardan ve dış ortamdan korumak
- Enfeksiyonu azaltmak ve korumak
- İyileşme sürecini takip etmek ve hızlandırmak

Pansumanın Yapıldığı Durumlar

- Cerrahî müdahale sonrası
- İleri derecede bazı yanıklarda bölgenin pansumanla kapatılması
- Pansuman ile yara üzerine ilâç uygulaması
- Yaradan, ifrazat ve kan gelmesi
- Ekstremitelerinin değişik pozisyonlarda tespiti sağlanmak
- Yara olmasını önleme

PANSUMAN ÇEŞİTLERİ

Yaranın Durumuna Göre Pansumanlar

- **Koruyucu Pansuman**
- **Basınçlı Pansuman**
- **Emici Pansuman**

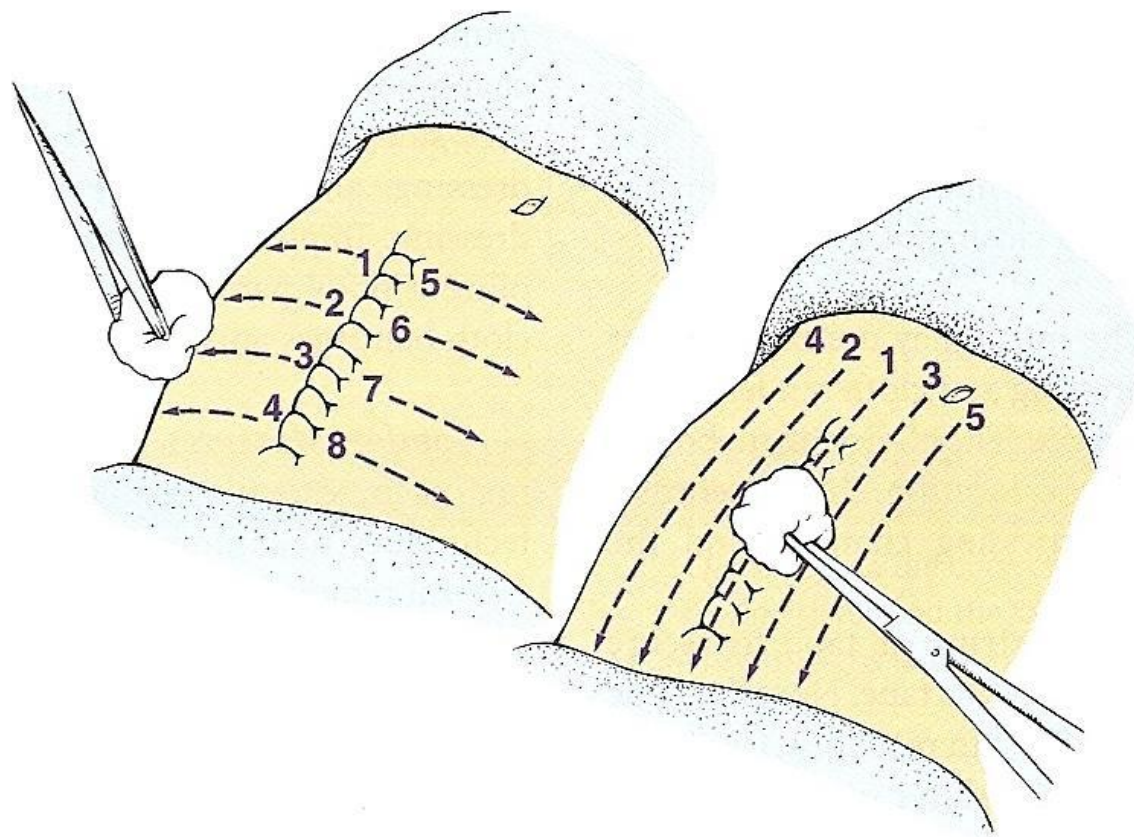
Yapılış Özelliğine Göre Pansumanlar

- **Kuru Pansuman**
- **Yaş Pansuman**
- **Garrel Pansuman**
- **Hazır Pansuman**

Pansuman Yapma Tekniđi

- Geçici pansuman, kaza yerinde yapılır.
- Pansuman, acil serviste yapılır.
- Pansumandan önce ve sonra eller yıkanır.
- Hastaya rahat edeceđi bir pozisyona getirilir.
- Pansuman yapılacak bölge açılır.
- Yara üzerinde eski pansuman materyali varsa, pensle tutulup kaldırılır.
- Yara, antiseptik solüsyonla merkezden çevreye doğru dairesel olarak silinir.

Pansuman

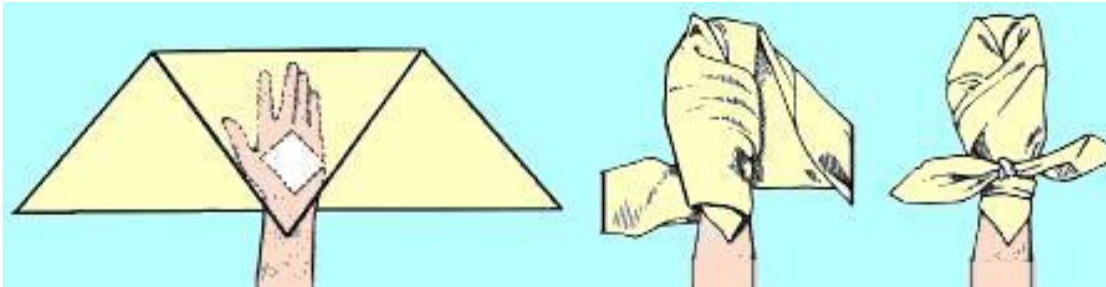
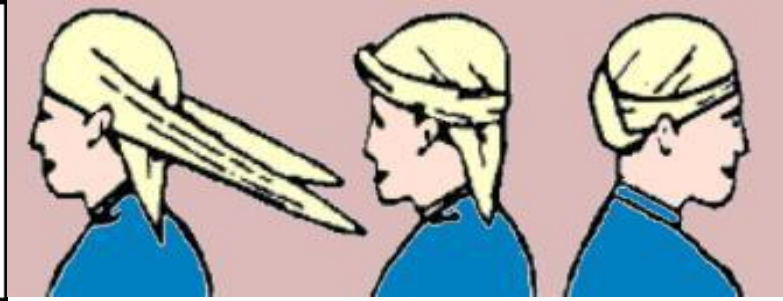
SARGILAR VE TÜRLEİİ

- Pansuman yerinde tutmak ve tespit etmek.
- Organları uygun pozisyonda sarmak ve tespit etmek.
- Belirli bölge üzerine basınç uygulayarak kan akımını azaltmak (kanı durdurmak)
- Kırık, çıkık ve burkulmalarda organların hareketlerini engellemek,
- Kazazedelerin taşınmasına ve kaldırılmasına yardımcı olmak.

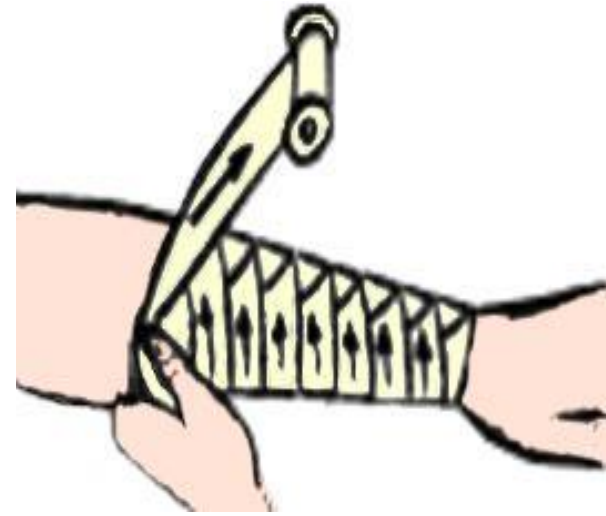
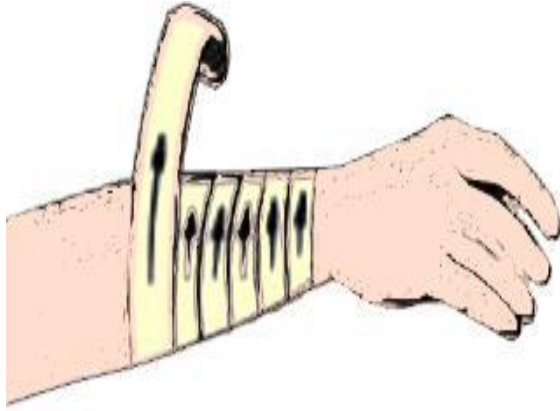

Şekillerine Göre Sargılar

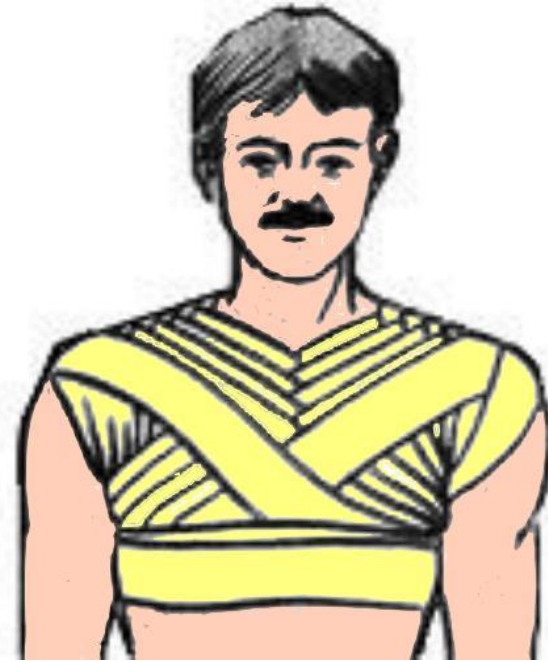
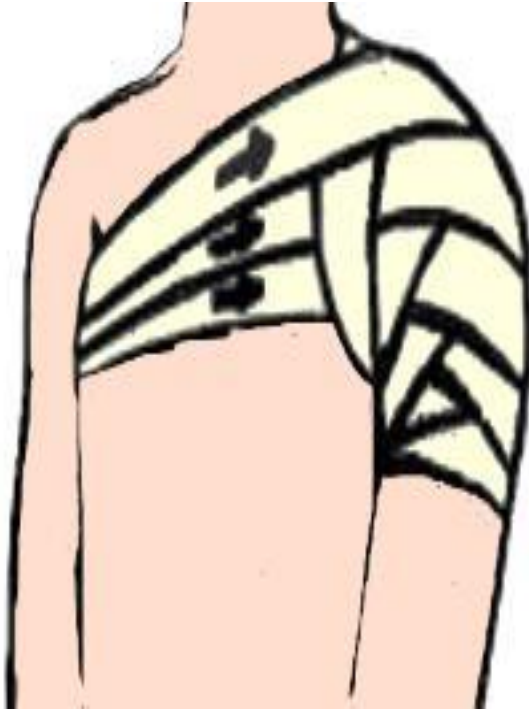
Üçgen Sargılar

Silindir (spiral) eklinde sarılma yntemi

Göğüs meme sargısı

Ekstremitte Atel Malzemeleri

